

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૨૧] ૫ એસ. સી. આર. ૯૬૧

કેરળ જાહેર સેવા આયોગ

વિરૂદ્ધ

કે. એન. રાધામણી અને અન્યો.વગેરે.વગેરે.

(સિવિલ અપીલ નં.૧૮૦૨-૧૮૦૬/૨૦૧૦)

સપ્ટેમ્બર ૦૬, ૨૦૨૧

[એલ. નાગેશ્વર રાવ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી અને અનિરુદ્ધ બોસ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી]

કેરળ સહકારી મંડળીઓ અધિનિયમ, ૧૯૬૯ - કલમ ૮૦(૩) અને  
૧૦૯ - કેરળ સહકારી મંડળીઓ નિયમો, ૧૯૬૯ - આરઆર. ૧૮૬ અને

૧૮૭ - વિવિધ સહકારી બેંકોમાં ઇન-સર્વિસ કેટેગરીમાંથી ક્લાર્ક/કેશિયરની જગ્યાઓ માટે નિમણૂક માટેના લાયકાત માપદંડ - વિવિધ સહકારી બેંકોમાં ક્લાર્ક/કેશિયરની જગ્યાઓ માટે રોજગાર સૂચનાઓ ૧૯૯૯ અને ૨૦૦૬ - ઉપરોક્ત પોસ્ટ્સ માટે ઇન-સર્વિસ કેટેગરીના અરજદાર, જેનો પ્રારંભિક પગાર રૂ. ૨૫૦/- થી વધુ હોય, તેમની પાસે સ્નાતકની લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત હોવી જરૂરી હતી કે નહીં - સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોનો દાવો કે તેમના માટે એસ.એસ.એલ.સી. અથવા સમકક્ષ લાયકાત પૂરતી હશે જેનો મૂળભૂત અર્થ શાળા કિલચરન્સ પ્રમાણપત્ર થાય છે - કે.પી.એસ.સી. એ એવો અભિપ્રાય લીધો હતો કે વિષય-પોસ્ટ્સ માટે પ્રારંભિક પગાર રૂ. ૨૫૦/- થી વધુ હોવાથી, તેઓએ ગ્રેજ્યુએશન પાસ કર્યું હોવું જોઈએ - કેરળ હાઈકોર્ટ દ્વારા વલસાલા દેવી વિરુદ્ધ લીલા ભાઈના કેસમાં કે.પી.એસ.સી.નો આ અભિપ્રાય યથાવત રાખવામાં આવ્યો હતો - અસફળ ઉમેદવારોની અપીલ સુપ્રીમ કોર્ટની કોઓર્ડિનેટ બેન્ચ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી હતી - જો કે, હાઈકોર્ટની પૂર્ણ બેન્ચને સોંપવામાં આવેલા મામલાએ સેવામાં રહેલા ઉમેદવારો (જેઓ સ્નાતક ન હતા) ના દલીલને સમર્થન આપ્યું હતું. કારકુન/કેશિયરની જગ્યાઓ પર ભરતી માટે વિચારણા - અપીલમાં, ઠરાવ્યું :વલસાલા દેવીના કેસમાં અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી ત્યારે પૂર્ણ બેંચના નિર્ણયને સુપ્રીમ કોર્ટની સંકલન ખંડપીઠના ધ્યાન પર લાવવામાં આવ્યો ન હતો - વસલા દેવીનો કેસ પ્રમોશન સંબંધિત હતો જ્યારે તાત્કાલિક કેસમાં, ખાલી જગ્યાઓ સીધી ભરતી દ્વારા ભરવાની હતી

- સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોએ મુખ્યત્વે હાઇકોર્ટની પૂર્ણ બેંચ સમક્ષ ૧૫.૦૬.૧૯૮૨, ૩૦.૦૯.૧૯૮૬ અને ૨૩.૦૩.૧૯૮૮ ના રોજના નિયમો (જી.ઓ.) પર આધાર રાખ્યો હતો - આ જી.ઓ. ની અસર સુપ્રીમ કોર્ટની સંકલન ખંડપીઠ સમક્ષ લાવવામાં આવી ન હતી - સુપ્રીમ કોર્ટની સંકલન ખંડપીઠનો નિર્ણય કાર્યવાહીના વર્તમાન સમૂહને લગતી બાબતમાં બંધનકર્તા મિસાલ બનશે નહીં - કે.પી.એસ.સી. અનુસાર, આ નિયમો (જી.ઓ.) બનાવવાની શક્તિનો સ્ત્રોત હતો. કાયદાની કલમ ૮૦ - ૧૯૮૮ ના આદેશમાં જણાવાયું છે કે રાજ્ય સરકાર નિયમ ૧૮૬ માં ઉલ્લેખિત બેન્ચમાર્ક પગાર જોગવાઈને સ્થગિત રાખવાનો ઇરાદો ધરાવતી હતી - સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોની શૈક્ષણિક લાયકાત નક્કી કરવા માટે રાજ્ય સરકારે ઇન-સર્વિસ કેટેગરીમાંથી ક્લાર્ક/કેશિયરની જગ્યાઓ પર ભરતી માટે બેન્ચમાર્ક પગાર શરત વિના વિવિધ સરકારી આદેશ જારી કરીને કાર્યવાહી કરી છે અને એસ.એસ.એલ.સી. લાયકાતને સ્વીકાર્ય પાત્રતા માપદંડ બનાવ્યો છે - ૧૯૬૯ ના કાયદા હેઠળ વિકસાવવામાં આવેલી આ પ્રથા એ હકીકત દર્શાવે છે કે જિલ્લા સહકારી બેંકોમાં ક્લાર્ક/કેશિયરની જગ્યાઓ પર સીધી ભરતી માટે અરજી કરતા ઇન-સર્વિસ ઉમેદવારો માટે, પાત્રતા સંબંધિત લઘુત્તમ પાત્રતા માપદંડ એસ.એસ.એલ.સી. અથવા સમકક્ષ છે અને ફ્લોર-લેવલ પગાર શરત લાગુ પડશે નહીં - જો કાયદાકીય રીતે નિર્ધારિત માપદંડથી અલગ પાત્રતા માપદંડો પ્રદાન કરતી જાહેરાત કરવામાં આવે, તો ઉમેદવારો માટે આવા પાત્રતા માપદંડોની

કાયદેસરતાને પડકારવા માટે ખુલ્લું રહેશે – કે.પી.એસ.સી. તરફથી કાયદા દ્વારા નિર્ધારિત માપદંડથી આગળની લાયકાતને લઘુત્તમ પાત્રતા માપદંડ તરીકે સૂચવવાની મંજૂરી નહોતી.

### અરજીઓ ફગાવી દેતા કોર્ટે

ઠરાવ્યુ:૧.આ અદાલતે જે ન્યાયિક ક્વાયત હાથ ધરવાની છે તે ૧૯૬૯ના કાયદાની કલમ ૧૦૯ હેઠળ બનાવેલા નિયમ ૧૮૬ની જોગવાઈઓની લાગુતા અને તેની કલમ ૮૦ હેઠળ બનાવેલા નિયમોની કામગીરીના અવકાશની તપાસ કરવાની છે.આ અદાલત એ દલીલને સ્વીકારતી નથી કે આ નિયમો રાજ્ય સહકારી સંઘો સાથે પૂર્વ પરામર્શ કર્યા વિના બનાવવામાં આવ્યા હતા, તેથી નિયમો અમલમાં મૂકી શકાશે નહીં.કે.પી.એસ.સી.એ પોતે જી.ઓ/૧૯૮૬ ને યોગ્ય ઠેરવવા માટે ઉપરોક્ત જોગવાઈઓ પર આધાર રાખ્યો હતો.વધુમાં, મનબોધન લાલ શ્રીવાસ્તવના કેસમાં બંધારણીય બેંચના ચુકાદાને અનુસરીને, આ અદાલત માને છે કે કાયદાની કલમ ૮૦(૩) માં ઉલ્લેખિત પરામર્શનો અભાવ પોતે જ તેના હેઠળ બનાવેલા કોઈપણ નિયમને મૃત જન્મેલા કાયદાકીય સાધન તરીકે રજૂ કરશે નહીં.પૂર્ણ પીઠ સમક્ષ કે. પી. એસ. સી. નું પોતાનું વલણ એવું જણાય છે કે કલમ ૧૦૯ હેઠળ અને કલમ ૮૦ હેઠળ પણ બનાવવામાં આવેલા નિયમો સહ-અસ્તિત્વ ધરાવે છે.૧૯૮૨નો આદેશ બહાર પાડીને, સહકારી

મંડળીઓના રજિસ્ટ્રારે ફ્લોર-લેવલ પગારની શરત લાગુ કરવાની ક્ષમતાને સ્થગિત કરી દીધી હતી, જેમાં નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે નિયમોમાં સુધારો ન થાય ત્યાં સુધી વિવિધ શ્રેણીના હોદ્દાઓ માટે લાયકાતનો નિર્ણય પગારના પૂર્વ-સુધારણા ધોરણના આધારે કરવો પડશે.આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, પંચની સ્થિતિ એ છે કે વૈધાનિક નિયમોની જોગવાઈઓને અટકાવી રાખવાની સત્તા સહકારી મંડળીઓના નિયામકની અધિકારક્ષેત્રમાં નથી.પરંતુ ૨૩મી માર્ચ, ૧૯૮૮ના જી.ઓ. સાથે વાંચવામાં આવેલું આ પરિબળ એ સ્થાપિત કરે છે કે રાજ્ય સરકાર તેના નિયમ ૧૮૬માં નિર્દિષ્ટ બેન્ચમાર્ક પગારની જોગવાઈને સ્થગિત રાખવાનો ઇરાદો ધરાવતી હતી.કે.પી.એસ.સી. કાયદા અને તેના હેઠળ બનાવેલા વૈધાનિક સાધનોને પોતાનું અર્થઘટન આપતી આ જોગવાઈઓના અસ્તિત્વને અવગણી શકે નહીં.[પેરા ૨૨] [૯૭૯-એફ-એચ; ૯૮૦-એ-સી]

૨. સહકારી બેંકોના કર્મચારીઓ માટેના સેવા નિયમન સાથે વાંચવામાં આવેલ ૧૯૮૨ ના પરિપત્રમાં પ્રતિબિંબિત થયું હતું કે નોન-ગ્રેજ્યુએટ ઇન-સર્વિસ ઉમેદવારો માટે વિષય-જગ્યાઓ માટે અરજી કરવા માટે લાગુ નિયમો હેઠળ કારકુન/કેશિયરની જગ્યાઓ માટે બેન્ચમાર્ક પગાર સ્તર હોવાની કોઈ આવશ્યકતા નથી.૧૯૬૯ના કાયદાની કલમ ૧૦૯ રાજ્યને કોઈ પણ વર્ગના સમાજ માટે નિયમો બનાવવાની સત્તા આપે છે.જોકે, ૧૯૮૮ના સેવા નિયમો

ખાસ કરીને કેરળના જિલ્લાઓ/કેન્દ્રીય સહકારી બેંકોના કર્મચારીઓ માટે બનાવવામાં આવ્યા છે.તેથી, આ સહકારી મંડળીઓ માટેનો એક વિશેષ વર્ગ છે.૧૯૮૨ના પરિપત્રમાં કેરળ રાજ્ય સહકારી બેંક, પ્રાથમિક જમીન ગીરો બેંક અને પ્રાથમિક કૃષિ ધિરાણ મંડળીઓ વગેરે જેવી સહકારી સંસ્થાઓની અમુક શ્રેણીઓનો પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. પંચે ૩૦ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૮૬ના જી. ઓ. ના આધારે તેમની કાર્યવાહીનો બચાવ કરતી વખતે પૂર્ણ પીઠ સમક્ષ અધિનિયમ હેઠળ કલમ ૮૦ (૩) હેઠળ નિયમ બનાવવાની સત્તાનો સ્વીકાર કર્યો છે.૨૩મી માર્ચ, ૧૯૮૮ના રોજનો જી.ઓ. એ જ નિયમ બનાવવાની સત્તાને આભારી હોવો જોઈએ જે ભરતી પ્રક્રિયામાં બિન-સ્નાતક ઉમેદવારોની ભાગીદારીને સક્ષમ કરવા માટે જાહેરાત કરાયેલી જગ્યાઓ માટે ફ્લોર-લેવલ પગારની જોગવાઈ કરતું નથી.સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોની શૈક્ષણિક લાયકાત નક્કી કરવા માટે રાજ્ય સરકારે સેવામાં રહેલા વર્ગમાંથી કારકુન/કેશિયરની જગ્યાઓ પર ભરતી માટે બેન્ચમાર્ક પગારની શરત વિના વિવિધ જી. ઓ. જારી કરીને કાર્યવાહી હાથ ધરી છે અને એસ. એસ. એલ. સી. લાયકાતને સ્વીકાર્ય પાત્રતા માપદંડ બનાવી છે. ૧૯૬૯ના કાયદા હેઠળ વિકસાવવામાં આવેલી આ પ્રથા એ હકીકતનો સંકેત આપે છે કે જિલ્લા સહકારી બેંકોમાં કારકુન/કેશિયરની જગ્યાઓ પર સીધી ભરતી માટે અરજી કરનારા સેવામાં રહેલા ઉમેદવારો માટે, જ્યાં સુધી લાયકાતની વાત છે ત્યાં સુધી લઘુત્તમ પાત્રતા માપદંડ એસ. એસ. એલ. સી. અથવા સમકક્ષ છે અને ફ્લોર-લેવલ પગારની શરત લાગુ થશે

નહીં.આ પ્રધાને સમકાલીન પ્રદર્શનના સમાન સિદ્ધાંતને લાગુ કરીને ટકાવી શકાય છે.નિયમ ૧૮૬ની જોગવાઈઓ સામાન્ય રીતે સહકારી મંડળીઓ સાથે સંબંધિત છે જ્યારે ૧૯૮૮નો જી. ઓ. પેટા-પ્રજાતિઓ-જિલ્લા/કેન્દ્રીય સહકારી બેંકોના સેવા નિયમો સાથે સંબંધિત છે. [પેરા ૨૩] [૯૮૦-સી-એચ; ૯૮૧-એ-બી]

૩. હવે વલસલા દેવીના કેસમાં આપવામાં આવેલા કોઓર્ડિનેટ બેન્ચના નિર્ણય તરફ વળવું.કે. પી. એસ. સી. વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે તે એક બંધનકર્તા પૂર્વવર્તી છે અને અમારું ધ્યાન ખાસ કરીને આ ચુકાદાના છેલ્લા ફક્ત તરફ દોરવામાં આવ્યું છે જેમાં બેન્ચનો અભિપ્રાય પ્રતિબિંબિત થાય છે.જો કે, આ કાર્યવાહીના સમૂહમાં કોઓર્ડિનેટ બેન્ચના તારણને આપણા માટે બંધનકર્તા પૂર્વવર્તી ગણી શકાય કે નહીં તે નિષ્કર્ષ પર પહોંચતા પહેલા આપણે ત્રણ પરિબળો પર વિચાર કરવો પડશે.પ્રથમ એ છે કે વલસલા દેવીએ ફીડર હોદ્દાઓમાંથી બઢતીના મુદ્દાને ધ્યાનમાં લીધો હતો અને તે વિષય હોદ્દા પર સીધી ભરતીના સંબંધમાં સ્પર્ધા નહોતી.બીજું પરિબળ એ છે કે તે નિર્ણયમાં ૧૯૮૨ના પરિપત્ર અને ૧૯૮૮ના સેવા નિયમનનો વિચાર કરવામાં આવ્યો ન હતો.આ અદાલતે બેન્ચનો નિર્ણય જોયો છે, જેમાંથી અપીલ કરવામાં આવી હતી અને આ અદાલતને આ પરિપત્રો અને નિયમો પર કોઈ ચર્ચા મળી નથી.ત્રીજું, કોઓર્ડિનેટ બેન્ચને અમારી સમક્ષ અપીલ હેઠળની પૂર્ણ બેન્ચના નિર્ણયમાં

સમાવિષ્ટ તર્કને ધ્યાનમાં લેવાનો લાભ મળ્યો ન હતો.જી. ઓ. ના સ્વરૂપમાં વૈધાનિક સાધનોની અસરને કોઓર્ડિનેટ બેન્ચના ધ્યાનમાં લાવવામાં આવી ન હતી અને તેથી વલસલા દેવીના કિસ્સામાં તેને ધ્યાનમાં લેવામાં આવી ન હતી.કે. પી. એસ. સી. દ્વારા ૧૯૮૨ના પરિપત્ર અને ૧૯૮૮ના જી. ઓ. ની કાયદેસરતા પર સવાલ ઉઠાવવામાં આવ્યા નથી. વિષય-હોદ્દાઓ માટે લાયકાત માપદંડ નક્કી કરવાના ક્ષેત્રમાં કાયદાની કલમ ૮૦ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને બહાર પાડવામાં આવેલા ૧૯૬૯ ના નિયમો અને જી. ઓ. ની ઓવરલેપિંગ અસર છે.પરંતુ આવી પરિસ્થિતિમાં, અમારા મતે, કઈ જોગવાઈ વધુ કાયદાકીય તાકાત ધરાવે છે તે નિર્ધારિત કરવા માટે આવા ઓવરલેપિંગ ઝોનને અથડામણ બિંદુ તરીકે ગણવું અમારા પક્ષે અવિવેકી રહેશે.આવા સંજોગોમાં, અદાલતે સુમેળભર્યો અભિગમ અપનાવવો પડે છે અને આત્યંતિક કિસ્સાઓમાં સમાન કાયદાકીય મૂળ ધરાવતી વિવિધ જોગવાઈઓમાંથી વહેતી અસંગત જોગવાઈઓ સાથે સમાધાન કરવા માટે "વાંચન નીચે" સિદ્ધાંત લાગુ કરવો પડે છે.કેરળ સહકારી મંડળીઓના નિયમો સરકારને સમાજના અમુક વર્ગોમાં રોજગાર માટે લાયકાત પૂરી પાડવા માટે નિયમો બનાવવાની સત્તા આપે છે.આ જ કાયદાની કલમ ૮૦ની પેટા કલમ (૩) સરકારને લાયકાત, મહેનતાણું અને સેવાની અન્ય શરતોનું નિયમન કરવા માટે નિયમો બનાવવાની મંજૂરી આપે છે. કલમ ૮૦ (૩) હેઠળ બનાવવામાં આવેલા નિયમો આમ કલમ ૮૦ (૧) માં નિર્દિષ્ટ વિવિધ વર્ગના સમાજોના અધિકારીઓ અને સેવકોની સેવાની શરતોને લગતી વિગતવાર



શરતોને સંબોધવા માટે છે. [પેરા ૨૪] [૯૮૧-બી-એચ; ૯૮૨-એ]

૪. વધુમાં, સત્તાવાળાઓ સમયાંતરે પરિપત્રો અને જી. ઓ. બહાર પાડીને સમાજના ચોક્કસ વર્ગ માટે ચોક્કસ સ્તરે લાયકાત માપદંડ સાથે કામ કરી રહ્યા છે અને અમારા મતે આવા અમલીકરણ માપદંડોએ વહીવટી સ્તરે ઉપયોગના આધારે અમલીકરણનો દરજ્જો પ્રાપ્ત કર્યો છે. ૧૯૮૨ની સૂચના કોઈપણ અનુગામી સરકારી કાર્યવાહી અથવા ન્યાયિક આદેશ દ્વારા અમાન્ય કરવામાં આવી નથી. તે બાબતમાં અમારા ધ્યાનમાં કંઈ જ લાવવામાં આવ્યું નથી. સત્તાવાળાઓએ સહકારી બેંકોમાં કારકુન/કેશિયરની જગ્યાઓ કાયદાની કલમ ૮૦ (૩) હેઠળ વિવિધ સ્વરૂપોમાં બનાવેલા સાધનોને આધિન કરવા માટે કોતરેલી હોવાનું જણાય છે, જ્યારે નિયમ ૧૮૬ સામાન્ય રીતે લાગુ પડે છે. ૧૯૮૮ના નિયમો માત્ર સહકારી બેંકો સાથે સંબંધિત છે અને આવા નિયમો બનાવવા માટે સત્તાનો સ્રોત ૧૯૬૯ના કાયદાની કલમ ૮૦ (૩) હોવાનું જણાય છે. આમ, આવી વિશેષ શ્રેણીના સંદર્ભમાં, કાયદાની કલમ ૮૦ (૩) હેઠળ બનાવેલા નિયમો પ્રચલિત હોવા જોઈએ. [પેરા ૨૫] [૯૮૨-બી-ડી]

૫. આ સંજોગોમાં, આ અદાલતના અભિપ્રાયમાં, જો કોઈ જાહેરાત કાયદેસર રીતે નિર્ધારિત પાત્રતા માપદંડથી અલગ પાત્રતા માપદંડ માટે કરવામાં આવે છે, તો તે ઉમેદવારોને આવા પાત્રતા માપદંડની કાયદેસરતાને પડકારવા માટે ખુદી

રહેશે.આ અદાલત એવું માનતી નથી કે આ કેસના વિશિષ્ટ સંજોગોમાં કે. પી. એસ. સી. દ્વારા લઘુત્તમ પાત્રતા માપદંડ તરીકે લાયકાત સૂચવવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી જે કાયદા દ્વારા નિર્ધારિત કરતાં વધુ છે.જ્યારે કે એ વાત સાચી છે કે કોઈ પણ ઉમેદવારોએ જાહેરાતમાં નિર્ધારિત લાયકાતની શરતના કાયદેસરતાને પડકાર્યો નથી, ત્યારે મોટાભાગના લોકો રોજગાર જાહેરનામાના પ્રકાશનની નજીકમાં આ અદાલતમાં આવ્યા છે.કોઓર્ડિનેટ બેન્ચના ચુકાદાનો નિર્ણય અમારી સમક્ષ રજૂ કરાયેલા મુદ્દાઓ પર કરવામાં આવ્યો નથી.ન તો કોઓર્ડિનેટ બેન્ચને કુલ બેન્ચ નિર્ણયમાં સમાવિષ્ટ તર્કમાંથી પસાર થવાનો ફાયદો થયો હતો, જોકે કોઓર્ડિનેટ બેન્ચ દ્વારા ઉપરોક્ત ચુકાદો આપવામાં આવે તે પહેલાં, કુલ બેન્ચનો નિર્ણય આપવામાં આવ્યો હતો.આ કારણોસર, આ અદાલતના અભિપ્રાયમાં, જ્યાં સુધી કાર્યવાહીના વર્તમાન સમૂહની વાત છે ત્યાં સુધી સંકલન બેન્ચનો નિર્ણય બંધનકર્તા પૂર્વવર્તી નહીં બને. આ સંજોગોમાં પાંચની પાંચ અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે. [પેરા ૨૫] [૨૬-૯૮૨-ડી-૭]

ચુ. પી. રાજ્ય વિ. મનબોધન લાલ શ્રીવાસ્તવ એ.આઈ.આર.

૧૯૫૭ એસ.સી.૯૧૨: [૧૯૫૮] એસ.સી.આર. ૫૩૩-નો સંદર્ભ.

વલ્સલા દેવી વિરુદ્ધ લીલા ભાઈ (૨૦૦૨) ૩ કે. એલ. ટી. એસ.

એન. ૧૮; જાહેર સેવા આયોગ વિરુદ્ધ રમેશન (૨૦૦૫) એસ. સી. સી.  
ઓનલાઇન કેર ૨૮૭-નો સંદર્ભ.

### કેસ કાયદો સંદર્ભ

[૧૯૫૮] એસ. સી. આર. ૫૩૩ પેરા ૨૧ નો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે.

સિવિલ અપીલ અધિકારક્ષેત્રસિવિલ અપીલ નં.૧૮૦૨-૧૮૦૬/૨૦૧૦.

કેરળ હાઈકોર્ટના એર્નાકુલમ ખાતેના ૨૪.૧૦.૨૦૦૭ ના ચુકાદા અને  
આદેશમાંથી, રીટ પિટિશન(સિવિલ)નં.૧૩૯૨૧, ૨૦૭૭૬, ૨૨૦૭૨,  
૨૨૨૧૧, ૨૩૧૫૭/૨૦૦૬માં

સાથે

ટ્રાન્સફર કરેલ કેસ (સિવિલ) નં.૬૦/૨૦૧૪, સિવિલ અપીલ  
નં.૨૮૨૨-૨૮૨૩/૨૦૧૦.

શ્રીમતી વી.પી. સીમંથીની, સિદ્ધાર્થ દવે, સિનિયર એડવોકેટ, વિપિન  
નાયર, પી. બી. સુરેશ, કાર્તિક જયશંકર, અરિદમ ઘોષ, અંશુમન બહાદુર, સનલ  
સી. નામ્બિયાર, સુશ્રી ઉષા નંદિની વી., બીજુ પી. રામન, નિશે રાજેન શૌંકર,

શ્રીમતી અનુ કે. જોય, અલીમ અનવર, મોહમ્મદ સાદિક્ક ટી.એ., શ્રીરામ પરક્કટ, એ. લક્ષ્મીનારાયણ, જી. પ્રકાશ, વી. કે. સિદ્ધાર્થન, સી. કે. સાસી, વિપિન નાયર, હાજર રહેલા પક્ષકારોના વકીલો.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિશ્રી અનિરુદ્ધ બોસ દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

આ પાંચ અપીલ અને સંબંધિત બાબતો કેરળ રાજ્યની વિવિધ સહકારી બેંકોમાં કર્મચારી વર્ગમાંથી કારકુન/કેશિયરની જગ્યાઓ પર નિમણૂક માટેના લાયકાત માપદંડ અંગેના વિવાદ સાથે સંબંધિત છે. વિવાદ એ છે કે ઉપરોક્ત પદો માટે તે શ્રેણીના અરજદાર, જે દર મહિને રૂ.૨૫૦ થી વધુ પ્રારંભિક પગાર ધરાવે છે, તેમની પાસે સ્નાતકની લઘુતમ શૈક્ષણિક લાયકાત હોવી જરૂરી હતી કે નહીં. કેરળ સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૯ (૧૯૬૯ અધિનિયમ) ની કલમ ૧૦૯ દ્વારા સર્વોચ્ચ મંડળીઓ અથવા કેન્દ્રીય મંડળીઓમાં નિમણૂકો માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાનો ઉપયોગ કરીને કેરળ સહકારી મંડળી નિયમો, ૧૯૬૯ના નિયમ ૧૮૭ અનુસાર, ૫૦ ટકા ખાલી જગ્યાઓ સંબંધિત સર્વોચ્ચ મંડળી અથવા કેન્દ્રીય મંડળીના સભ્ય મંડળીઓના કર્મચારીઓ માટે અનામત રાખવી જરૂરી છે. જો કે, આવી સેવામાં રહેલી શ્રેણીઓના હોદ્દદારોને આવી સોસાયટીની કોઈપણ કેડરમાં ઓછામાં ઓછી ત્રણ વર્ષની નિયમિત

સેવાની જરૂર હોય છે.તે વિવાદમાં નથી કે જાહેરાત કરાયેલી જગ્યાઓ તે સમાજોના વર્ગોની અંદર આવી હતી કે જેના પર ઉપરોક્ત નિયમો લાગુ થાય છે.જોકે, તેનો નિયમ ૧૮૬ જણાવે છે કે રૂ.૨૫૦ અને તેનાથી વધુ માસિક પગાર ધરાવતી જગ્યાઓ પર નિમણૂક માટે, અરજદારો સ્નાતક હોવા જરૂરી છે, એટલે કે સ્નાતકની ડિગ્રી હોવી જરૂરી છે.અમુક અન્ય પાત્રતા માપદંડ સૂચવવામાં આવ્યા છે, પરંતુ આ કાર્યવાહીમાં એલ. આઈ. એસ. એ મુદ્દા પર છે કે સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોને સ્નાતકની જરૂર છે કે નહીં.સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોનો દાવો એ છે કે તેમના માટે એસ.એસ.એલ.સી. અથવા સમકક્ષ લાયકાત પૂરતી હશે – જેનો મૂળભૂત અર્થ શાળા કિલચરન્સ પ્રમાણપત્રો છે.૫૦ % અનામતનો આ નિયમ જાહેરાત કરાયેલી જગ્યાઓ પર લાગુ થતો હતો.કેરળ હાઈકોર્ટની ત્રણ માનનીય ન્યાયાધીશોની બનેલી પૂર્ણ ખંડપીઠે, સંદર્ભ, અન્ય બાબતોની સાથે, એવો ચુકાદો આપ્યો કે કેરળ સહકારી મંડળીઓના નિયમો (ઉપરોક્ત નિયમો) ના નિયમ ૧૮૬, જે ભરતી કરવામાં આવનારી જગ્યાઓના સંદર્ભમાં ફ્લોર-લેવલ પગાર રૂ. ૨૫૦/- સુધી નક્કી કરે છે, તે કાર્યક્ષમ નથી કારણ કે રૂ. ૨૫૦/- ના મૂળ પગારવાળો કોઈ કર્મચારી નહોતો.પૂર્ણ ખંડપીઠે અન્ય સૂચનાઓ અને નિયમોનો ઉલ્લેખ કરીને કહ્યું કે વિષય-પોસ્ટ માટે ગ્રેજ્યુએશન પર આવી શરત કાયદામાં ટકાઉ નથી.કેરળ જાહેર સેવા આયોગ (કે.પી.એસ.સી.), ભરતી સંસ્થા હોવાથી, આ કાર્યવાહીમાં આ તારણનો વિરોધ કરી રહ્યું છે.આ વિષય માટે બે રોજગાર સૂચનાઓ છે-એક તારીખ ૨૬

ઓક્ટોબર, ૧૯૯૯ અને બીજી તારીખ રૂપ એપ્રિલ, ૨૦૦૬.ઉપરોક્ત હોદ્દાઓ માટેના ઉમેદવાર, જેઓ આ કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર છે, તેઓ મોટે ભાગે ૨૦૦૬ના રોજગાર જાહેરનામાના સંબંધમાં અરજદારો હતા.૧૯૯૯ ના જાહેરનામામાં રોજગાર જાહેરનામાની કલમ ૭ માં સમાવિષ્ટ નીચેના લાયકાત માપદંડનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો:—

“૭. લાયકાત:—

૧. બી.એ./બી.એસ.સી./બી.કોમ સાથે એચ.ડી.સી. અથવા જે.ડી.સી. અથવા બી.કોમ સહકાર સાથે અથવા બી.એસ.સી. (સહકાર અને બેંકિંગ) કેરળ કૃષિ યુનિવર્સિટીમાંથી.

૨. પ્રાથમિક સહકારી સંસ્થામાં સંબંધિત કેડરમાં ત્રણ વર્ષની નિયમિત સેવા અનુભવ તરીકે હોવી જોઈએ.”

જ્યાં સુધી રૂપમી એપ્રિલ, ૨૦૦૬ના જાહેરનામાની વાત છે, ત્યાં સુધી લાયકાતના માપદંડ તેની કલમ ૭માં પણ સમાવિષ્ટ હતા:—

“૭. લાયકાત:—

૧. બી.એ./બી.એસ.સી./બી.કોમ સાથે એચ.ડી.સી. અથવા જે.ડી.સી. અથવા બી.કોમ સહકાર સાથે અથવા બી.એસ.સી. (સહકાર અને બેંકિંગ) કેરળ કૃષિ યુનિવર્સિટીમાંથી..

૨. એક નિયમિત કર્મચારી હોવો જોઈએ જેણે કોઈપણ કેડરમાં ઓછામાં ઓછી ત્રણ વર્ષની નિયમિત સેવા પૂર્ણ કરી હોય અને સંબંધિત જિલ્લા સહકારી બેંક સાથે સંલગ્ન સભ્ય સોસાયટી/પ્રાથમિક સહકારી સંસ્થામાં સેવા ચાલુ રાખી હોય.

(કર્મચારી માત્ર અરજીની તારીખે જ નહીં પણ નિમણૂકની તારીખે પણ સંસ્થામાં સેવામાં હોવો જોઈએ.

૨. અમે આ કાર્યવાહીમાં ૧૯૬૯ના કાયદાની બે જોગવાઈઓ સાથે સંબંધિત છીએ, જે બંને રાજ્ય સરકારને નિયમો બનાવવાની સત્તા આપે છે અને આ જોગવાઈઓ ઉપરોક્ત કાયદાની કલમ ૮૦ અને કલમ ૧૦૯ છે. કેરળ સહકારી મંડળી અધિનિયમની કલમ ૧૦૯ (૧) અને પેટા કલમ (૨) (xv) નીચે મુજબ જણાવે છે:—

“૧૦૯. નિયમો બનાવવાની સત્તા:– (૧) સરકાર, સમગ્ર રાજ્ય માટે અથવા રાજ્યના કોઈપણ ભાગ માટે અને સોસાયટીઓના કોઈપણ વર્ગ માટે, અગાઉના પ્રકાશન પછી, રાજપત્રમાં સૂચના દ્વારા, આ કાયદાના હેતુને અમલમાં મૂકવા માટે નિયમો (સંભવિત અથવા પાછલી અસરથી) બનાવી શકે છે.

(૨) ખાસ કરીને, અને ઉપરોક્ત સત્તાની વ્યાપકતાને પૂર્વગ્રહ વિના, આવા નિયમો નીચેની તમામ અથવા કોઈપણ બાબતો માટે જોગવાઈ કરી શકે છે, એટલે કે:–

XXX

XXX

XXX

(૧૫) મંડળીઓના કર્મચારીઓની લાયકાતો.

XXX

XXX

XXX”

કલમ ૮૦ (૩) રાજ્ય સરકારને સમાજોને તેમના પ્રકાર અને નાણાકીય સ્થિતિ અનુસાર વર્ગીકૃત કરવાની સત્તા પણ આપે છે.સમયના ભૌતિક તબક્કે કલમ ૮૦ (૩) આ પ્રમાણે હતી:–

“૮૦(૩) સરકાર, રાજ્ય સહકારી સંઘ સાથે પરામર્શ કરીને, પેટા-ક.



(૧) માં ઉલ્લેખિત વિવિધ વર્ગોના સમાજોના અધિકારીઓ અને સેવકોની લાયકાત, મહેનતાણું, ભથ્થાં અને સેવાની અન્ય શરતોનું નિયમન કરતા નિયમો (સંભવિત અથવા પાછલી અસરથી) બનાવશે.”

૩. ૧૯૬૯ના નિયમોના નિયમ ૧૮૬ (૧), અન્ય બાબતોની સાથે, સ્પષ્ટ કરે છે:—

“૧૮૬. લાયકાત:(૧) કોઈ પણ વ્યક્તિ કોઈ પણ પદ પર નિમણૂક માટે પાત્ર રહેશે નહીં સિવાય કે તેની પાસે નીચે દર્શાવ્યા મુજબ પદ માટે નિર્ધારિત લાયકાત હોય:—

XXX

XXX

XXX

(૨) તકનીકી લાયકાતની જરૂર હોય તે એસ.એસ.એલ.સી અથવા તેની પોસ્ટ સિવાય અન્ય સુપરવાઈઝરી અને સમકક્ષ અને પેટા વ્યક્તિગત સહકારી મંત્રીમંડળ, પ્રારંભિક પગાર જે રૂ.૨૫૦ તાલીમ અભ્યાસક્રમ (સહકારમાં થી ઓછો હોય. જુનિયર ડિપ્લોમા) ની સફળ સમાપ્તિ

XXX

XXX

XXX”

જ. તેનો નિયમ ૧૮૭ સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોના અનામત સાથે સંબંધિત છે, જેનો સાર અમે પહેલાથી જ ઉલ્લેખ કર્યો છે.અપીલ હેઠળના ચુકાદામાં ટાંકવામાં આવેલ આ નિયમ નીચે મુજબ જણાવે છે:—

**“૧૮૭. એપેક્સ સોસાયટી અથવા સેન્ટ્રલ સોસાયટીઓમાં ખાલી જગ્યાઓ.—**

નિયમ ૧૮૬ માં સમાવિષ્ટ કંઈપણ હોવા છતાં, સર્વોચ્ચ મંડળીઓ અથવા કેન્દ્રીય મંડળીઓમાં નિમણૂકોમાં, ૫૦% ખાલી જગ્યાઓ સભ્ય મંડળીઓના, સંબંધિત સર્વોચ્ચ મંડળી અથવા યથાયોગ્ય કેન્દ્રીય મંડળીના કર્મચારીઓ માટે અનામત રાખવામાં આવશે, જેમની પાસે કોઈપણ સંવર્ગમાં ઓછામાં ઓછી ૩ વર્ષની નિયમિત સેવા હોય અને સર્વોચ્ચ મંડળી અથવા કેન્દ્રીય મંડળીમાં સૂચિત પદો માટે જરૂરી લાયકાત હોય.”

મહત્વપૂર્ણ સમયે, જ્યારે કારકુન અથવા કેશિયરની જગ્યાઓ માટે રોજગાર સૂચનાઓ પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી, ત્યારે તેમનો પ્રારંભિક પગાર દર મહિને રૂ. ૨૫૦/— થી વધુ હતો.આ હકીકત વિવાદમાં નથી.

૫. ઉપરોક્ત હોદ્દાઓ માટે સેવામાં રહેલા ઉમેદવાર તરીકે અપીલના પ્રથમ સેટમાં પ્રતિવાદીઓની અરજીઓ નકારી કાઢવામાં આવી હતી.આવા અસ્વીકારના આદેશો હાઈકોર્ટમાં રદ કરવામાં આવ્યા હતા અને તે કાર્યવાહી સિવિલ અપીલ નં.૧૮૦૨-૧૮૦૬/૨૦૧૦ ને જન્મ આપે છે.તે કિસ્સાઓમાં અરજદારો પાસે ગ્રેજ્યુએશન નહોતું.સિવિલ અપીલ નં. ૨૮૨૨/૨૦૧૦ માં, ઉમેદવારો અપીલકર્તા છે અને તે જ શ્રેણીમાંથી આવે છે એટલે કે સેવામાં રહેલા નોન-ગ્રેજ્યુએટ અને તેમની ઉમેદવારી લૅંગિકતાના આધારે નકારી કાઢવામાં આવી હતી.સિવિલ અપીલ નં. ૨૮૨૩/૨૦૧૦ માં અપીલકર્તાઓ (સેવામાં સેવા ન ધરાવતા બિન-ગ્રેજ્યુએટ ઉમેદવારો) ની અરજી પણ મુખ્યત્વે આ જ આધાર પર, એટલે કે લયેસ પર નકારી કાઢવામાં આવી હતી.ટ્રાન્સફર્ડ કેસ (સી) નં.૬૦/૨૦૧૪ તરીકે નોંધાયેલ એક ટ્રાન્સફર્ડ મેટર પણ છે, જેમાં કમિશન દ્વારા રિટ અપીલ આ કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી હતી.તેમાં પ્રતિવાદી-લેખિત અરજદાર, જે સ્નાતક ન હતો, તે સિંગલ જજ સમક્ષ સફળ રહ્યો હતો.ટ્રાન્સફર કેસમાં, જોકે, રિટ અરજદારે આ પદ માટે અરજી કરી ત્યારે તેમની પાસે ગ્રેજ્યુએશનની કામચલાઉ ડિગ્રી હતી.

૬. આ સિવિલ અપીલો ઉપરાંત, ત્રણ ઇન્ટરલોક્યુટરી અરજીઓ છે.સિવિલ અપીલ નં.૧૮૦૨/૨૦૧૦ ના સંબંધમાં આઈ.એ. નં.૨/૨૦૧૨ બહાર પાડવામાં આવ્યું છે, અને આ અરજી અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત

જનજાતિના ઉમેદવારોના સમૂહ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે.તેઓ રેન્ક લિસ્ટમાં ઉચ્ચ હોદ્દા પર હોવાનો દાવો કરે છે અને સિવિલ અપીલ નં.૧૮૦૨-૧૮૦૬/૨૦૧૦ ના પેલિંગ કેસને કારણે તેમને જિલ્લા સહકારી બેંકોમાં કારકુન તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા ન હોવાથી તેઓ નારાજ છે.આ અરજદારો ઉપરોક્ત સિવિલ અપીલમાં દખલ કરવા માંગે છે.આઈ.એ. નં.૮૨૮૫૧/૨૦૨૧ માં, જે પાંચ અપીલના પ્રથમ સમૂહના સંબંધમાં પણ લેવામાં આવે છે, અરજદારો સેવામાં રહેલા ઉમેદવાર છે જેઓ સ્નાતક નથી.તેઓ આ અપીલમાં હસ્તક્ષેપ કરવા માંગે છે.ત્રીજી ઇન્ટરલોક્યુટરી અરજી (આઈ.એ.નં.૮૪૩૪૦/૨૦૨૧ તરીકે નોંધાયેલ) સિવિલ અપીલ નં.૧૮૦૫/૨૦૧૦ માં પ્રતિવાદી નં.૨ દ્વારા છે. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે તેમને કે.પી.એસ.સી. દ્વારા પસંદગી ચાટીમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા પરંતુ તેમના કેસમાં નિમણૂક પ્રક્રિયા સ્થગિત કરવામાં આવી હતી.ત્યારબાદ, તેમણે એક અલગ પસંદગી પ્રક્રિયામાં ભાગ લીધો હતો અને જિલ્લા સહકારી બેંક, અલાપ્પુઝામાં ચોથા વર્ગના કર્મચારી તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.તેમને વર્ષ ૨૦૧૭માં કારકુનના પદ પર બઢતી આપવામાં આવી છે.તેઓ ઇચ્છે છે કે તેમની પસંદગી તેમની અગાઉની પસંદગી મુજબ કરવામાં આવે જેથી તેમની વરિષ્ઠતા પરિણામી નાણાકીય લાભો સાથે તે આધારે નક્કી કરવામાં આવે.

૭. વિવિધ શ્રેણીના હોદ્દાઓના પગારનું પ્રમાણ ૧૯૬૯ના નિયમોના

પરિશિષ્ટ ૩માં દર્શાવવામાં આવ્યું છે, જે કાયદાની કલમ ૧૦૯ હેઠળ ઘડવામાં આવ્યા હતા. ઉપરોક્ત પરિશિષ્ટ વાંચે છે:—

| અ. નં. | પ્રકાર અનુસાર સોસાયટીનું વર્ગીકરણ  | નાણાકીય સ્થિતિ અનુસાર વર્ગીકરણ | કર્મચારીની નિમણૂક    | પોસ્ટનો પેટર્ન નંબર | પગારનું પ્રમાણ.                             |
|--------|------------------------------------|--------------------------------|----------------------|---------------------|---------------------------------------------|
| ૧)     | ૨)                                 | ૩)                             | ૪)                   | ૫)                  | ૬)                                          |
| ૧      | સહકારી બેંકો                       |                                | કેશિયર/<br>કસ્ટોડિયન | ૨                   | ૨૧૦-૧૫-<br>૨૮૫-૨૦-<br>૩૮૫-૨૫-<br>૫૧૦-૩૦-૭૨૦ |
|        | (બી) રાજ્ય સહકારી બેંક             |                                |                      |                     | ૧૬૦-૧૦-<br>૨૦૦-૧૫-<br>૨૮૦-૨૦-૪૫૦            |
|        |                                    |                                | કારકુન ગ્રેડ ૧       | ૨૫                  | ૧૫૦-૧૦-<br>૨૦૦-૧૫-<br>૨૮૦-૨૦-૪૧૦            |
|        |                                    |                                | કારકુન ગ્રેડ ૨       |                     |                                             |
|        |                                    |                                |                      | ૩                   |                                             |
|        | એ વર્ગ (બી) કેન્દ્રીય સહકારી બેંકો |                                | મુખ્ય કાર્યાલય (તમામ |                     | સરકાર દ્વારા સમયાંતરે નક્કી                 |

|  |                             |  |                                                                        |                                                                          |                                                                                      |
|--|-----------------------------|--|------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
|  | (જિલ્લા<br>સહકારી<br>બેંકો) |  | શાખાઓ માટે<br>સામાન્ય)                                                 |                                                                          | કરાયેલ                                                                               |
|  | બી વર્ગ                     |  | વિભાગમાં<br>સ્ટાફ                                                      |                                                                          |                                                                                      |
|  |                             |  | કલાર્ક-                                                                | ૧ (ખાતું<br>અને<br>બિલિંગ ૩<br>(કર્મચારી<br>અને<br>સામાન્ય)              | સરકાર દ્વારા<br>સમયાંતરે નક્કી<br>કરાયેલ                                             |
|  | સી વર્ગ                     |  | શાખાઓ<br>માટેનો સ્ટાફ<br>જ. કારકુન<br>પ. કેશિયર<br>ગ્રેડ એ<br>ગ્રેડ બી | ૧<br>(આયોજન<br>અને<br>વિકાસ)<br>૨ લોન અને<br>એડવાન્સિસ<br>૩. કારકુન<br>સ | સરકાર દ્વારા<br>સમયાંતરે નક્કી<br>કરાયેલ<br>સરકાર દ્વારા<br>સમયાંતરે નક્કી<br>કરાયેલ |

|  |          |  |  |            |                |
|--|----------|--|--|------------|----------------|
|  |          |  |  | ૧ નિરીક્ષણ |                |
|  |          |  |  | ૩          |                |
|  | ગ્રેડ સી |  |  | ઔદ્યોગિક   |                |
|  |          |  |  | અને        | સરકાર દ્વારા   |
|  |          |  |  | આવાસ       | સમયાંતરે નક્કી |
|  |          |  |  | ૧૧ (કુલ)   | કરાયેલ         |

૮. એસ. એસ. એલ. સી. લાયકાત ધરાવતા સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોએ તેમની ઉમેદવારી નકારી કાઢવા અંગે કેરળ હાઈકોર્ટમાં અનેક રિટ અરજીઓ દાખલ કરી હતી. કે. પી. એસ. સી. એ વલણ અપનાવ્યું હતું, જે પૂર્ણ પીઠના ચુકાદામાં પણ નોંધવામાં આવ્યું છે, કે વિષય-હોદ્દાઓ માટે પ્રારંભિક પગાર રૂ.૨૫૦ થી વધુ હોવાથી, તેઓએ આવા હોદ્દાઓ પર વિચારણા માટે પાત્ર બનવા માટે સ્નાતકની પદવી મેળવી હોવી જોઈએ. વલસલા દેવી વિરુદ્ધ લીલા ભાઈ [(૨૦૦૨) ૩ કે. એલ. ટી. એસ. એન. ૧૮] ના કેસમાં કેરળ હાઈકોર્ટની એક ખંડપીઠે કે. પી. એસ. સી. ના વલણને જાળવી રાખ્યું હતું કે ભરતીની તારીખના પગારનું પ્રમાણ નિયમ ૧૮૬ (૧) ના સંદર્ભમાં લાયકાત નક્કી કરવાના હેતુ માટેના માપદંડ હોવા જોઈએ. આ કેસ બઢતીના પ્રશ્ન સાથે સંકળાયેલો હતો અને તે સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોની સીધી ભરતીનો કેસ ન હતો. આ જ અભિપ્રાયને પબ્લિક સર્વિસ કમિશન વિ. રમેશન [(૨૦૦૫) એસ.



સી. સી. ઓનલાઈન કેર ૨૯૭] ના કેસમાં ડિવિઝન બેન્ચે અનુસર્યો હતો.આ કિસ્સામાં, સીધી ભરતી માટે સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોની અરજી નામંજૂર કરવામાં આવી હતી.જોકે, રામેસન (સુપ્રા) કેસમાં ડિવિઝન બેન્ચના દષ્ટિકોણની સાચીતા પર ૨૦૦૬ ની રિટ પિટિશન નંબર ૧૩૯૨૧, ૨૦૭૭૬, ૨૨૦૭૨, ૨૨૨૧૧ અને ૨૩૧૫૭ માં શંકા વ્યક્ત કરવામાં આવી હતી જે હાઈકોર્ટ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી હતી અને આ બાબતોને પૂર્ણ બેન્ચને મોકલવામાં આવી હતી.૨૪ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૭ ના રોજ આપવામાં આવેલા ચુકાદામાં, જે અપીલ હેઠળ છે, કેરળ હાઈકોર્ટની પૂર્ણ ખંડપીઠે વિવિધ જિલ્લા સહકારી બેંકોમાં કલાર્ક/કેશિયરની જગ્યાઓ પર ભરતી માટે સેવામાં રહેલા ઉમેદવારો (જેઓ સ્નાતક ન હતા) ની વિચારણાની દલીલને સમર્થન આપ્યું.સંબંધિત પક્ષો દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા વિવિધ વહીવટી આદેશો અને સૂચનાઓનો ઉલ્લેખ કરતા, પૂર્ણ બેન્ચે ઠરાવ્યું:-

“૭. આ અદાલતે અબ્દુલ રશીદ વિરુદ્ધ કેરળ જાહેર સેવા આયોગ (૨૦૦૨ (૩) કે. એલ. ટી. ૪૦૫) અને જાહેર સેવા આયોગ વિરુદ્ધ અબ્દુલ રશીદ (૨૦૦૭ (૩) કે. એલ. ટી. ૮૮૧) માં આપેલા ચુકાદા મુજબ પી. એસ. સી. ને નિયમ દ્વારા નિર્ધારિત લાયકાતથી આગળ જવાની કોઈ સત્તા નથી.તેથી, નિયમ ૧૮૬, કે.સી.એસ. નિયમોના પરિશિષ્ટ ૩, આંક.પી૨ અને આંક.પી૫ નિયમનને આંક.પી૬ દ્વારા સુધારેલા નિયમનને ધ્યાનમાં લેતા, અમારો

અભિપ્રાય હતો કે જે અરજદારો પાસે જેડીસી સાથે એસ.એસ.એલ.સી. ની લાયકાત અને ત્રણ વર્ષનો સતત અનુભવ હોય તેઓ ઈન-સર્વિસ ઉમેદવારો માટે અનામત ૫૦% ક્વોટા હેઠળ પરીક્ષા લખવા માટે હકદાર છે જો તેઓ અન્યથા લાયક હોય અને લાયકાતના અભાવે તેમની ઉમેદવારી અસ્વીકારને ટકાવી રાખી શકાય નહીં.રમેશનના કિસ્સામાં (ઉપરોક્ત) આંક.પીપ નિયમન પર કલમ ૮૦ (૩) હેઠળ બનાવવામાં આવેલા નિયમ તરીકે આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ એ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું ન હતું કે આંક.પીપ માં આંક.પી૬ દ્વારા સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો.આંક.પીપ માં આંક.પી૬ દ્વારા સુધારો કરવામાં આવ્યો હોવાથી, રમેશનનો કેસ વધુ લાગુ પડે છે.આંક.પી૬ હજુ પણ માન્ય છે.અમે એ પણ નોંધ્યું છે કે ૩/૧૦/૨૦૦૭ તારીખના આ અદાલતના વચગાળાના આદેશ દ્વારા અમે અરજદારોને રિટ અરજીઓના પરિણામને આધિન પરીક્ષણ હાથ ધરવામાં આવે તો કામચલાઉ રીતે પરીક્ષણમાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપી છે.તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે પરીક્ષણ હજુ હાથ ધરવાનું બાકી છે.તેથી, અહીં અરજદારોને પણ પરીક્ષા લખવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે, જો તેઓ અન્યથા અયોગ્ય ન હોય તો.આંક.પી૧ સૂચના રપ.જ.૨૦૦૬ તારીખના રાજપત્રમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી. દોઢ વર્ષથી વધુ સમય વીતી ગયો છે.અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે રીટ પિટિશન (સિવિલ) નં.૧૩૯૨૧/૨૦૦૬ અને કનેક્શન જેમણે આ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો નથી તેમને લાભ મળશે નહીં કારણ કે તેઓ લાંચ લેવાના દોષી છે.

૯. મુકદ્દમાના અભ્યાસક્રમમાં અમુક સમાંતર વિકાસ થયા હતા, જેને આપણે આ ચુકાદામાં પણ સંબોધવા પડશે.વલ્સલા દેવી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ચુકાદાને અસફળ ઉમેદવારોએ આ અદાલત સમક્ષ અપીલમાં હાથ ધર્યો હતો.૨૯મી જાન્યુઆરી, ૨૦૦૮નં. રોજ પસાર કરાયેલા આદેશ દ્વારા, આ અદાલતની સંકલન ખંડપીઠે ઉપરોક્ત અપીલ (સિવિલ અપીલ નં.૬૭૩૪/૨૦૦૩) ફગાવી દીધી હતી.ઉપરોક્ત અપીલને ફગાવી દેવાના આ અદાલતના આદેશનો મૂળપાઠ નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છે:-

“અપીલકર્તાઓ માટે વિદ્વાન સલાહને ઘણી લાંબી રીતે સાંભળ્યા પછી, અમે દખલ કરવાનું કોઈ કારણ જોતા નથી.યોગ્યતા વિનાની અપીલ તે મુજબ રદ કરવામાં આવે છે.સિવિલ અપીલ નં.૯૧૭-૯૧૬-૯૧૫/૨૦૦૮, એસ.એલ.પી (સિવિલ) નં.૨૫૨૦૨/૨૦૦૫,૫૭૨૩/૨૦૦૬ અને ૨૭૦૩/૨૦૦૭.

પરવાનગી આપવામાં આવી.

અપીલકર્તાઓ માટે વિદ્વાન સલાહને ખૂબ જ લાંબા સમય સુધી સાંભળી.અપીલકર્તાએ ૨૬.૧૦.૧૯૯૯ તારીખની જાહેરાતને હાઈકોર્ટ સમક્ષ

પડકાર્યો છે.વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે દંડના આધારે અરજીને ફગાવી દીધી હતી.હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષની અપીલનું પણ એવું જ થયું હતું.તેથી આ અપીલ કરવામાં આવે છે.

જાહેરાતમાં જિલ્લા સહકારી મંડળીઓમાં કેશિયર-કમ-કારકુન પદ માટે નિર્ધારિત લાયકાત કેરળ કૃષિ યુનિવર્સિટીમાંથી એચ.ડી.સી. અથવા જે.ડી.સી. સાથે બી.એ./બી.એસ.સી./બી.કોમ. અથવા સહકાર સાથે બી.કોમ. અથવા બી.એસ.સી. (સહકાર અને બેંકિંગ) છે.વકીલની દલીલ છે કે સંબંધિત સેવાના નિયમોમાં નિર્ધારિત લાયકાત એસ.એસ.એલ.સી.. જે. ડી. સી. સાથે અને સંલગ્ન પ્રાથમિક સહકારી સંસ્થામાં ત્રણ વર્ષનો અનુભવ છે.વકીલના જણાવ્યા અનુસાર જાહેરાતમાં સૂચવવામાં આવેલી લાયકાત સેવા નિયમોમાં સૂચવવામાં આવેલી લાયકાતની વિરુદ્ધ છે અને ભેદભાવપૂર્ણ છે.

અમને આ વિવાદમાં કોઈ તથ્ય દેખાતું નથી.તમામ ઉમેદવારો માટે જાહેરાત બહાર પાડવામાં આવી હોવાથી, અમે અપીલકર્તાની દલીલમાં કોઈ તથ્ય જોતા નથી કે તેના દ્વારા તેની સાથે ભેદભાવ કરવામાં આવ્યો છે.જાહેરાતમાં ઉચ્ચ લાયકાત સૂચવવામાં અમને કંઈ ખોટું દેખાતું નથી.

આ અપીલ યોગ્યતા વિનાની હોવાથી તે મુજબ રદ કરવામાં આવે છે.”

૧૦. અમે પહેલેથી જ સંકેત આપ્યો છે તેમ, પૂર્ણ પીઠનો ચુકાદો ૨૪ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૭ના રોજ આપવામાં આવ્યો હતો.જો કે, એવું લાગતું નથી કે જ્યારે અપીલની સુનાવણી કરવામાં આવી હતી અને આખરે તેને ફગાવી દેવામાં આવી હતી ત્યારે પૂર્ણ પીઠના નિર્ણયને સંકલન ખંડપીઠનાં ધ્યાનમાં લાવવામાં આવ્યો હતો.કોઓર્ડિનેટ બેન્ચના નિર્ણયમાં કેરળ હાઈકોર્ટના ફુલ બેન્ચના ચુકાદા પર કોઈ ચર્ચા નથી.અમે કે.પી.એસ.સી. વતી ઉપરોક્ત કાર્યવાહીનો ઉદ્દેશ કરી રહ્યા છીએ, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે જ્યાં સુધી આ અપીલોનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી કોઓર્ડિનેટ બેન્ચનો નિર્ણય બંધનકર્તા પૂર્વવર્તી હશે કારણ કે વલસલા દેવી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં જે પ્રશ્ન ઊભો થયો હતો તે ઉચ્ચ અદાલત સમક્ષ રમેશન (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં સામેલ કાયદાના પ્રશ્ન સાથે સમાન હતો.રમેશનના કેસમાં ડિવિઝન બેન્ચે વલસલા દેવી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં સમાન સંખ્યાની બેન્ચના નિર્ણયને અનુસર્યો હતો.

૧૧. ઉમેદવારોના વિદ્વાન વકીલે ૧૫મી જૂન, ૧૯૮૨ના રોજ સહકારી મંડળીઓના નિયામક ત્રિવેન્દ્રમ દ્વારા કરવામાં આવેલા સંદેશાવ્યવહારનો સંદર્ભ આપ્યો છે, જેમાં નં.ઈ (એમ)૧.૧૦૬૨/૮૨.આ સંદેશાવ્યવહાર નીચે ટાંકવામાં આવ્યો છે:—

“સહકારી સંસ્થાઓની અમુક શ્રેણીઓના સંદર્ભમાં સરકારના વિવિધ કાર્યકારી આદેશો અનુસાર કે. સી. એસ. નિયમો ૧૯૬૯ના પરિશિષ્ટ-૩માં વિવિધ શ્રેણીના હોદ્દાઓના પગારમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો છે.કેરળ રાજ્ય સહકારી બેંક, કેરળ સહકારી કેન્દ્રીય અને મોર્ટગેજ બેંક સેન્ટ્રલ સહકારી બેંક, પ્રાથમિક જમીન ગીરો બેંકો અને પ્રાથમિક કૃષિ ધિરાણ મંડળીઓ વગેરે જેવી સંસ્થાઓ. વિવિધ સરકારી આદેશો જેના આધારે પગાર ધોરણમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો છે તે સંબંધિત નિયમોમાં સુધારો કરવાની કોઈ અસર કરતું નથી (કે.સી..એસ. નિયમોનું પરિશિષ્ટ ૩).નિયમોમાં યોગ્ય સુધારો કરવા માટે પગલાં લેવામાં આવી રહ્યા છે.

તેથી સ્પષ્ટતા કરવામાં આવે છે કે, નિયમોમાં સુધારા બાકી હોવાથી, કે.સી.એસ. નિયમોના નિયમો ૧૮૬ હેઠળની લાયકાત, વિવિધ શ્રેણીઓની પોસ્ટ્સ માટે, કે.સી.એસ. નિયમો ૧૯૬૯ ના પરિશિષ્ટ ૩ માં નિર્ધારિત પૂર્વ-સુધારણા પગાર ધોરણોના આધારે નક્કી કરવાની રહેશે.

સહિ/-

કો-ઓપના કુલસચિવ માટે. સોસાયટી "

૧૨. આ પછી ૩૦ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૮૬ ના રોજ જી.ઓ(એમ.એસ.)૭૯/૮૬/કો.ઓપ. દ્વારા અમલમાં આવેલ નિયમન દ્વારા અમલમાં મૂકવામાં આવ્યું.આ જી.ઓ.(૧૯૮૬) નો સાર રમેશન (ઉપરોક્ત)

ના કેસમાં હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના પેરા ૧૩ના ચુકાદામાંથી બહાર આવશે.તેમાં લખ્યું છે:—

“જ્યારે આપણે ૩૦-૯-૧૯૮૬ ના જી. ઓ. નં.૭૯/૮૬/કો-ઓપ વાંચીએ છીએ, ત્યારે આપણે જોઈએ છીએ કે સરકારે ઉપરોક્ત સરકારી આદેશ સાથે જોડાયેલા નિયમોને મંજૂરી આપી છે અને તેના આર.૮ માં આંક.પી-૧ માં સૂચિત કારકુન/કેશિયર સહિત વિવિધ શ્રેણીઓની જગ્યાઓ માટે અલગ લાયકાત નિર્ધારિત કરી છે.સીધી ભરતી અને બઢતી માટે લાયકાતો અલગ રીતે સૂચવવામાં આવે છે.ઉપરોક્ત નિયમોમાં જોગવાઈ છે કે “સીધી ભરતી માટે, કારકુન/કેશિયરની પોસ્ટ માટેની લાયકાત કેરળ કૃષિ યુનિવર્સિટીમાંથી બી.એ., બી.એસસી. અથવા બી.કોમ. એચ.ડી.સી./જે.ડી.સી. અથવા બી.કોમ. કોઓપરેશન અથવા બી.એસસી. (સહકાર અને બેંકિંગ) હોવી જોઈએ.”

૧૩. ૨૩ માર્ચ, ૧૯૮૮ ના રોજ જી.ઓ.(એમ.એસ) ૯/૮૮/કો-ઓપ દ્વારા બીજો સેવા નિયમન અમલમાં આવ્યો અને લાયકાત માપદંડો સાથે સંકળાયેલા ૧૯૮૬ના નિયમનની કલમ ૮ ને બદલવામાં આવી.સિવિલ અપીલ્સના પ્રથમ સેટમાં પ્રતિવાદીઓ વતી દાખલ કરવામા આવેલા પ્રતિ-સોગંદનામામાં (સંયુક્ત પેપરબુકના પૃષ્ઠ ૯૫ પર) નિયમનને "આર ૧" તરીકે જોડવામાં આવ્યું છે.તેની પ્રથમ કલમ સ્પષ્ટ કરે છે કે આ નિયમો કેરળની જિલ્લા/કેન્દ્રીય સહકારી બેંકોના કર્મચારીઓને આવરી લે છે.

જોકે, આ જોડાણમાં સત્તાનો સ્રોત કે જેના હેઠળ નિયમન ઘડવામાં આવ્યું છે તે જાહેર કરવામાં આવ્યું નથી.આ કલમ આ મુજબ છે:—

“૮. લાયકાત.

“જ્યાં સુધી તેમની પાસે આ પદ માટે નિર્ધારિત લાયકાત ન હોય ત્યાં સુધી કોઈ પણ વ્યક્તિ નીચે દર્શાવેલ કોઈપણ પદ પર નિમણૂક માટે પાત્ર રહેશે નહીં.

“(૧) કારકુન/કેશિયર

“(અ) સીધી ભરતી માટે કલર્ક/કેશિયરના પદ માટેની લાયકાત બી. એ., બી. એસસી. અથવા એચ.ડી.સી./જે.ડી.સી. સાથે બી.કોમ. અથવા કો-ઓપરેશન અથવા બી.એસ.સી.સાથે બી.કોમ. હશે. (સહકાર અને બેંકિંગ) કેરળ કૃષિ યુનિવર્સિટી.

“(બી) સંલગ્ન પ્રાથમિક સહકારી મંડળીઓના કર્મચારીઓ માટે અનામત પદના કિસ્સામાં લાયકાત જે. ડી. સી. સાથે એસ.એસ.એલ.સી. અને સંલગ્ન પ્રાથમિક સહકારી મંડળીમાં ત્રણ વર્ષનો અનુભવ હશે.

“(સી) બેંકના પેટા-કર્મચારીઓ કલાર્ક તરીકે બઢતી માટે પાત્ર રહેશે, જો તેઓ જે.ડી.સી.. સાથે એસ.એસ.એલ.સી.. ધરાવતા હોય અને ઓછામાં ઓછા



ત્રણ વર્ષનો અનુભવ ધરાવતા હોય.” (ભાર ઉમેર્યો).

સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોએ સમગ્ર બેન્ચ સમક્ષ મુખ્યત્વે આ નિયમો પર આધાર રાખ્યો હતો.

૧૪. રાજ્યએ વિશેષ રજા અરજી માટે પ્રતિ-સોગંદનામું દાખલ કર્યું છે, જે રજા મંજૂર થવા પર નાગરિક અપીલમાં પરિવર્તિત થઈ ગઈ છે. આ જવાબી સોગંદનામું ૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૦ના રોજ કેરળ સરકારના કાયદા અધિકારી બી. આર. મોહન કુમારે સમર્થન આપ્યું છે. રાજ્યએ આ પ્રતિ-સોગંદનામામાં વિશેષ રજા અરજીને રદ કરવાની વિનંતી કરી છે. નિયમ ૧૮૬ નો ઉલ્લેખ કરતા તેમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે તે ૦૧.૦૧.૧૯૭૪ પરના પગારના ધોરણના આધારે નક્કી કરવાનું છે જે ઉપરોક્ત નિયમોના પરિશિષ્ટ ૩માં સૂચવવામાં આવ્યું છે. આ સોગંદનામામાં દર્શાવ્યા મુજબ રાજ્યનું વલણ એ પણ છે કે જિલ્લા સહકારી બેંકોમાં કારકુન/કેશિયરની જગ્યાઓ માટેની લાયકાત ઉપરોક્ત નિયમોમાં ખાસ સૂચવવામાં આવી નથી. ૧૯૮૮ના જી. ઓ. નો પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે અને રાજ્યનું મૂળભૂત વલણ એવું જણાય છે કે, જિલ્લા સહકારી બેંકો માટે ભરતીના નિયમોમાં કોઈ અલગ લાયકાત સૂચવવામાં આવી નથી.

૧૫. આ વાસ્તવિક પૃષ્ઠભૂમિમાં આપણે હરીફ કેસોની તપાસ કરવાની છે. આપણે સૌ પ્રથમ આ પ્રશ્નનો જવાબ આપીશું કે શું આ અપીલમાં ઉઠાવવામાં

આવેલ કાયદાનો મુદ્દો વલસલા દેવી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં સંકલિત ચુકાદાને ધ્યાનમાં રાખીને પહેલેથી જ સમાપ્ત થઈ ગયો છે કે નહીં.

૧૬. જે કાર્યવાહીમાંથી તે અપીલ ઉભી થઈ હતી તે ૨૬ ઓક્ટોબર, ૧૯૯૯ની અગાઉની જાહેરાત સાથે સંબંધિત હતી.આ કિસ્સાઓમાં, જોકે, અમે મુખ્યત્વે ૨૦૦૬ની જાહેરાત સાથે સંબંધિત છીએ.વધુમાં, વલસલા દેવી (ઉપરોક્ત) નો કેસ બઢતીના સંબંધમાં હતો જ્યારે હાલની કાર્યવાહીમાં, ખાલી જગ્યાઓ સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોની સીધી ભરતી દ્વારા ભરવાની છે.ત્રીજું, ઉચ્ચ અદાલતે ઉમેદવારોની અરજીને જે તર્ક પર ફગાવી દીધી હતી તે સમન્વય ખંડપીઠે આપેલા ચુકાદામાં નોંધવામાં આવ્યું હતું.માત્ર સિવિલ અપીલ નં. ૨૮૨૨/૨૦૧૦ માં, અપીલકર્તાઓએ ૧૯૯૯ અને ૨૦૦૬ની જાહેરાતો હેઠળ સંબંધિત હોદ્દાઓ માટે અરજી કરી હતી.પૂર્ણ પીઠના નિર્ણયની ડિલિવરી પછી, વિલંબિત રિટ અરજી દાખલ કરવાના આધારે તેઓ હાઈકોર્ટ સમક્ષ સફળ થયા ન હતા.

૧૭. વલસલા દેવી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં સંકલન ખંડપીઠે બે આધારો પર પંચનું વલણ જાળવી રાખ્યું હતું.પ્રથમ એ હતું કે તમામ ઉમેદવારો માટે જાહેરાત બહાર પાડવામાં આવી હતી.તર્ક એ હોવાનું જણાય છે કે, અપીલકર્તા સાથે ભેદભાવ કરવામાં આવ્યો ન હતો.બીજું, કોર્ટે કે.પી.એસ.સી. દ્વારા

જાહેરાતમાં ઉચ્ચ લાયકાત સૂચવવામાં કંઈ ખોટું ન હોવાનું જણાયું.

૧૮. જ્યાં સુધી સિવિલ અપીલ નંબર ૨૮૨૨-૨૮૨૩/૨૦૧૦નો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી વિલંબના આધારે રિટ પિટિશનને નકારી કાઢવાના હાઈકોર્ટના ચુકાદામાં અમને કોઈ ભૂલ જણાતી નથી.સેવા સંબંધિત વિવાદોમાં, ખાસ કરીને ભરતીના ક્ષેત્રમાં, મોટી સંખ્યામાં ઉમેદવારોનું ભાવિ સામેલ હોય છે.જાહેરાત કરાયેલી જગ્યાઓ માટે ઉમેદવારે કોર્ટનો સંપર્ક કરવામાં તત્પરતા દર્શાવવી પડશે, જો તેની દ્રષ્ટિએ, કાયદા દ્વારા નિર્ધારિત લાયકાતના માપદંડો કરતાં વધુ યોગ્યતા માપદંડ નક્કી કરવામાં આવ્યા હોય.જો પસંદગી પ્રક્રિયા પૂર્ણ થયા પછી વિવાદિત પાત્રતા માપદંડોના આધારે લેવામાં આવેલા નિર્ણયોને ઘણા સમય પછી પણ અપસેટ કરવા પડે તો ન્યાયિક મંચ પર ઉમેદવારના મોડા આગમનના અસ્તવ્યસ્ત પરિણામો આવી શકે છે.ઉચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત બે રિટ અરજીઓને ફગાવી દેવામાં પોતાની વિવેકબુદ્ધિનો યોગ્ય ઉપયોગ કર્યો છે.અમે બંને અરજીઓ ફગાવીએ છીએ.

૧૯. જ્યાં સુધી બાકીની અપીલોનો સંબંધ છે, તે ૨૦૦૬ની જાહેરાતમાંથી ઉદ્ભવે છે.નામંજૂર કરાયેલા ઉમેદવારોએ તેમની અરજીઓ નામંજૂર થયા પછી તરત જ કાર્યવાહી શરૂ કરી હતી.ઉમેદવારોએ સૂચિત પાત્રતા માપદંડની કાયદેસરતાને પડકાર્યો ન હોવા છતાં, આયોગની કાર્યવાહી પર સવાલ

ઉઠાવવામાં કોઈ અતિશય વિલંબ થયો ન હતો.જ્યાં સુધી વલસલા દેવી (ઉપરોક્ત) માં સંકલન બેન્ચના નિર્ણયની વાત છે, તેમાં કોઈ શંકા નથી કે ઉપરોક્ત ચુકાદો એક અલગ જાહેરાતના સંદર્ભમાં આપવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ પાત્રતાના માપદંડ નોંધપાત્ર રીતે સમાન રહ્યા હતા.૧૯૬૮ના નિયમોના કલમ ૧૮૬નું સ્પષ્ટ વાંચન દર્શાવે છે કે એસ.એસ.એલ.સી. અથવા સમકક્ષ મૂળભૂત શિક્ષણ ધરાવતા ઈન-સર્વિસ કેટેગરીના ઉમેદવારો એવી જગ્યાઓ માટે ભરતી પ્રક્રિયામાં ભાગ લેવા માટે પાત્ર છે જેમનો પ્રારંભિક પગાર રૂ.૨૫૦/- થી ઓછો છે.

૨૦. પૂર્ણ પીઠ સમક્ષ આયોગની મુખ્ય દલીલ નિયમ ૧૮૬ તેમજ ૧૯૮૬ના જી.ઓ. પર આધારિત હતી, જેને ચુકાદામાં એક્ઝિઝિટ પીપ તરીકે ઓળખવામાં આવી છે.કે.પી.એસ.સી. ની રજૂઆત એ છે કે ઉપરોક્ત પ્રદર્શન પીપ ૧૯૬૮ ના કાયદાની કલમ ૮૦ હેઠળ બનાવવામાં આવેલ નિયમ હતો અને તેને પ્રકાશિત કરવાની જરૂર નહોતી.પરંતુ ઉપરોક્ત નિયમમાં ૨૩મી માર્ચ, ૧૯૮૮ના એક જી. ઓ. દ્વારા ફરીથી ફેરફાર કરવામાં આવ્યો હતો અને સેવામાં રહેલા ઉમેદવારો માટે, જે. ડી. સી. સાથે એસ. એસ. એલ. સી. ની લઘુત્તમ લાયકાત સાથે સંલગ્ન પ્રાથમિક સહકારી મંડળીમાં માત્ર ત્રણ વર્ષનો અનુભવ સેવા નિયમનના સુધારેલા નિયમ ૮ (આઈ) (બી) હેઠળ સૂચવવામાં આવ્યો હતો.

૨૧. સંબંધિત સરકારી નિયમો હેઠળ આ નિયમો બનાવવાની સત્તાના સ્ત્રોતના સંદર્ભમાં, કે.પી.એસ.સી. એ પૂર્ણ ખંડપીઠ સમક્ષ વલણ અપનાવ્યું હતું કે આ કાયદાની કલમ ૮૦ હેઠળ બનાવવામાં આવ્યા હતા. આ નિયમો બનાવવા માટે રાજ્ય સહકારી સંઘ સાથે કોઈ પરામર્શ ન થયો હોવાથી ઉપરોક્ત નિયમોના અમલીકરણ અંગે પ્રશ્ન ઉઠાવવામાં આવ્યો છે.યુ. પી. રાજ્ય વિરુદ્ધ મનબોધન લાલ શ્રીવાસ્તવ [(એ. આઈ. આર.) ૧૯૫૭ એસ. સી. ૯૧૨] ના કેસમાં બંધારણીય ખંડપીઠે આપેલા નિર્ણયનો ઉલ્લેખ અમારી સમક્ષ કરવામાં આવ્યો છે.આ કેસમાં, જાહેર સેવા આયોગ સાથે પરામર્શનો અભાવ અને ભારતના બંધારણની કલમ ૩૨૦ની જોગવાઈઓના પ્રકાશમાં તેની અસરના પ્રશ્નની બંધારણીય ખંડપીઠે તપાસ કરી હતી.તે, અન્ય બાબતોની સાથે, આ ચુકાદામાં નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું:—

“અમે પહેલેથી જ સંકેત આપ્યો છે કે બંધારણની કલમ ૩૨૦ (૩) (સી) જાહેર સેવકને કોઈ અધિકાર પ્રદાન કરતી નથી જેથી પરામર્શની ગેરહાજરી અથવા પરામર્શમાં કોઈ અનિયમિતતા, તેને કાયદાની અદાલતમાં કાર્યવાહીનું કારણ ન આપે, અથવા તેને બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ અથવા કલમ ૩૨ હેઠળ આ અદાલતની વિશેષ સત્તાઓ હેઠળ રાહતનો હક્કદાર બનાવે.તે એવો અધિકાર નથી કે જેને રિટ દ્વારા માન્યતા આપી શકાય અને લાગુ કરી શકાય.બીજી બાજુ,

બંધારણની કલમ ૩૧૧નો અર્થ સંઘ અથવા રાજ્યના સનદી અધિકારીને અધિકાર પ્રદાન કરવા તરીકે કરવામાં આવ્યો છે, જેને તે કાયદાની અદાલતમાં લાગુ કરી શકે છે.તેથી, જો આ કેસમાં કલમ ૩૧૧ની જોગવાઈઓનું પાલન કરવામાં આવ્યું હોય-અને કોઈ પણ તબક્કે એવી દલીલ કરવામાં આવી નથી કે તેનું પાલન કરવામાં આવ્યું નથી-તો રાજ્ય સરકારે કરેલી કોઈપણ અનિયમિતતા સામે તેમની પાસે કોઈ ઉપાય નથી.જ્યાં સુધી એવું માની ન શકાય અને અમે એવું માનવા માટે તૈયાર નથી કે કલમ ૩૨૦ (૩) (સી) કલમ ૩૧૧ના રાઈડર અથવા પ્રોવિઝોના સ્વરૂપમાં છે, ત્યાં સુધી કલમ ૩૨૦ (૩) (સી) નો અર્થ જાહેર સેવક કે જેની સામે તેના એમ્પ્લોયર દ્વારા કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં આવી હોય તેને કાર્યવાહીનું કારણ આપવાના અર્થમાં કરવો શક્ય નથી.”

૨૨. આપણે જે ન્યાયિક ક્વાયટ હાથ ધરવાની છે તે ૧૯૬૯ના કાયદાની કલમ ૧૦૯ હેઠળ બનાવેલા નિયમ ૧૮૬ની જોગવાઈઓની લાગુતા અને તેની કલમ ૮૦ હેઠળ બનાવેલા નિયમોની કામગીરીના અવકાશની તપાસ કરવાની છે.

અમે એ દલીલને સ્વીકારતા નથી કે આ નિયમો રાજ્ય સહકારી સંઘો સાથે પૂર્વ પરામર્શ કર્યા વિના બનાવવામાં આવ્યા હોવાથી, નિયમો અમલમાં મૂકી શકાશે નહીં.કે.પી.એસ.સી.એ પોતે ૧૯૮૬ ની ભારત સરકારને યોગ્ય ઠેરવવા

માટે ઉપરોક્ત જોગવાઈઓ પર આધાર રાખ્યો હતો.વધુમાં, મનબોધન લાલ શ્રીવાસ્તવ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં બંધારણીય ખંડપીઠે આપેલા ચુકાદાને અનુસરીને, અમે માનીએ છીએ કે કાયદાની કલમ ૮૦ (૩) માં ઉલ્લેખિત પરામર્શનો અભાવ પોતે જ તે હેઠળ બનાવેલા કોઈપણ નિયમને મૃત વૈધાનિક સાધન બનાવશે નહીં.પૂર્ણ પીઠ સમક્ષ કે. પી. એસ. સી. નું પોતાનું વલણ એવું જણાય છે કે કલમ ૧૦૮ હેઠળ અને કલમ ૮૦ હેઠળ પણ બનાવવામાં આવેલા નિયમો સહ-અસ્તિત્વ ધરાવે છે.૧૯૮૨ના આદેશ દ્વારા, સહકારી મંડળીઓના રજિસ્ટ્રારે ફ્લોર-લેવલ પગારની શરત લાગુ પાડવાની ક્ષમતાને સ્થગિત કરી દીધી હતી, અને નિર્દેશ આપ્યો હતો કે નિયમોમાં સુધારા બાકી હોય ત્યાં સુધી, નિયમ ૧૮૬ હેઠળ વિવિધ શ્રેણીઓની પોસ્ટ્સ માટે લાયકાતનો નિર્ણય પૂર્વ-સુધારણા પગાર ધોરણોના આધારે લેવામાં આવશે.આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, પંચની સ્થિતિ એ છે કે વૈધાનિક નિયમોની જોગવાઈઓને અટકાવી રાખવાની સત્તા સહકારી મંડળીઓના નિયામકની અધિકારક્ષેત્રમાં નથી.પરંતુ ૨૩મી માર્ચ, ૧૯૮૮ના જી. ઓ. સાથે વાંચવામાં આવેલું આ પરિબળ એ સ્થાપિત કરે છે કે રાજ્ય સરકાર તેના નિયમ ૧૮૬માં નિર્દિષ્ટ બેન્ચમાર્ક પગારની જોગવાઈને સ્થગિત રાખવાનો ઇરાદો ધરાવતી હતી.કે. પી. એસ. સી. કાયદા અને તેના હેઠળ બનાવેલા વૈધાનિક સાધનોને પોતાનું અર્થઘટન આપતી આ જોગવાઈઓના અસ્તિત્વને અવગણી શકે નહીં.

૨૩. ૧૯૮૨માં સહકારી બેંકોના કર્મચારીઓ માટે સેવા નિયમન સાથે વાંચવામાં આવેલા પરિપત્રમાં દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે બિન-સ્નાતક સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોને વિષય-હોદ્દાઓ માટે અરજી કરવા માટે લાગુ નિયમો હેઠળ કારકુન/કેશિયરની જગ્યાઓ માટે બેન્ચમાર્ક પગાર સ્તરની જરૂર નહોતી. ૧૯૬૯ના કાયદાની કલમ ૧૦૯ રાજ્યને કોઈ પણ વર્ગના સમાજ માટે નિયમો બનાવવાની સત્તા આપે છે. જોકે, ૧૯૮૮ના સેવા નિયમો ખાસ કરીને કેરળના જિલ્લાઓ/કેન્દ્રીય સહકારી બેંકોના કર્મચારીઓ માટે બનાવવામાં આવ્યા છે. તેથી, આ સહકારી મંડળીઓ માટેનો એક વિશેષ વર્ગ છે. ૧૯૮૨ના પરિપત્રમાં કેરળ રાજ્ય સહકારી બેંક, પ્રાથમિક જમીન ગીરો બેંક અને પ્રાથમિક કૃષિ ધિરાણ મંડળીઓ વગેરે જેવી સહકારી સંસ્થાઓની અમુક શ્રેણીઓનો પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. પંચે ૩૦ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૮૬ના જી. ઓ. ના આધારે તેમની કાર્યવાહીનો બચાવ કરતી વખતે પૂર્ણ પીઠ સમક્ષ અધિનિયમ હેઠળ કલમ ૮૦ (૩) હેઠળ નિયમ બનાવવાની સત્તાનો સ્વીકાર કર્યો છે. ૨૩ માર્ચ, ૧૯૮૮ના રોજનો જી. ઓ. એ જ નિયમ બનાવવાની સત્તાને આભારી હોવો જોઈએ જે ભરતી પ્રક્રિયામાં બિન-સ્નાતક ઉમેદવારોની ભાગીદારીને સક્ષમ કરવા માટે જાહેરાત કરાયેલી જગ્યાઓ માટે ફ્લોર-લેવલ પગારની જોગવાઈ કરતું નથી. સેવામાં રહેલા ઉમેદવારોની શૈક્ષણિક લાયકાત નક્કી કરવા માટે રાજ્ય સરકારે સેવામાં રહેલા વર્ગમાંથી કારકુન/કેશિયરની જગ્યાઓ પર ભરતી માટે બેન્ચમાર્ક પગારની શરત વિના વિવિધ જી. ઓ. જારી કરીને કાર્યવાહી હાથ ધરી



છે અને એસ. એસ. એલ. સી. લાયકાતને સ્વીકાર્ય પાત્રતા માપદંડ બનાવી છે. ૧૯૬૯ના કાયદા હેઠળ વિકસાવવામાં આવેલી આ પ્રથા એ હકીકતનો સંકેત આપે છે કે જિલ્લા સહકારી બેંકોમાં કારકુન/કેશિયરની જગ્યાઓ પર સીધી ભરતી માટે અરજી કરનારા સેવામાં રહેલા ઉમેદવારો માટે, જ્યાં સુધી લાયકાતની વાત છે ત્યાં સુધી લઘુત્તમ પાત્રતા માપદંડ એસ. એસ. એલ. સી. અથવા સમકક્ષ છે અને ફ્લોર-લેવલ પગારની શરત લાગુ થશે નહીં. આ પ્રથાને સમકાલીન પ્રદર્શનના સમાન સિદ્ધાંતને લાગુ કરીને ટકાવી શકાય છે. નિયમ ૧૮૬ની જોગવાઈઓ સામાન્ય રીતે સહકારી મંડળીઓ સાથે સંબંધિત છે જ્યારે ૧૯૮૮નો જી. ઓ. પેટા-પ્રજાતિઓ-જિલ્લા/કેન્દ્રીય સહકારી બેંકોના સેવા નિયમો સાથે સંબંધિત છે.

૨૪. હવે આપણે વલસલા દેવી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આપવામાં આવેલા કોઓર્ડિનેટ બેન્ચના નિર્ણય તરફ ધ્યાન આપીશું. કે. પી. એસ. સી. વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે તે એક બંધનકર્તા પૂર્વવર્તી છે અને અમારું ધ્યાન ખાસ કરીને આ ચુકાદાના છેલ્લા ફક્ત તરફ દોરવામાં આવ્યું છે જેમાં બેન્ચનો અભિપ્રાય પ્રતિબિંબિત થાય છે. જો કે, આ કાર્યવાહીના સમૂહમાં કોઓર્ડિનેટ બેન્ચના તારણને આપણા માટે બંધનકર્તા પૂર્વવર્તી ગણી શકાય કે નહીં તે નિષ્કર્ષ પર પહોંચતા પહેલા આપણે ત્રણ પરિબલો પર વિચાર કરવો પડશે. પ્રથમ એ છે કે વલસલા દેવી (ઉપરોક્ત) એ ફીડર હોદ્દાઓમાંથી

બઢતીના મુદ્દાને ધ્યાનમાં લીધો હતો અને તે વિષય હોદ્દા પર સીધી ભરતીના સંબંધમાં સ્પર્ધા નહોતી. બીજું પરિબળ એ છે કે તે નિર્ણયમાં ૧૯૮૨ના પરિપત્ર અને ૧૯૮૮ના સેવા નિયમનનો વિચાર કરવામાં આવ્યો ન હતો. અમે બેન્ચના નિર્ણયમાંથી પસાર થયા છીએ જેમાંથી અપીલ થઈ હતી અને અમને આ પરિપત્રો અને નિયમો પર કોઈ ચર્ચા મળી નથી. ત્રીજું, કોઓર્ડિનેટ બેન્ચને અમારી સમક્ષ અપીલ હેઠળની પૂર્ણ બેન્ચના નિર્ણયમાં સમાવિષ્ટ તર્કને ધ્યાનમાં લેવાનો લાભ મળ્યો ન હતો. જી. ઓ. ના સ્વરૂપમાં વૈધાનિક સાધનોની અસરને કોઓર્ડિનેટ બેન્ચના ધ્યાનમાં લાવવામાં આવી ન હતી અને તેથી વલ્સલા દેવી (ઉપરોક્ત) ના કિસ્સામાં તેને ધ્યાનમાં લેવામાં આવી ન હતી. કે. પી. એસ. સી. દ્વારા ૧૯૮૨ના પરિપત્ર અને ૧૯૮૮ના જી. ઓ. ની કાયદેસરતા પર સવાલ ઉઠાવવામાં આવ્યા નથી. વિષય-હોદ્દાઓ માટે લાયકાત માપદંડ નક્કી કરવાના ક્ષેત્રમાં કાયદાની કલમ ૮૦ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને બહાર પાડવામાં આવેલા ૧૯૬૯ ના નિયમો અને જી. ઓ. ની ઓવરલેપિંગ અસર છે. પરંતુ આવી પરિસ્થિતિમાં, અમારા મતે, કઈ જોગવાઈ વધુ કાયદાકીય તાકાત ધરાવે છે તે નિર્ધારિત કરવા માટે આવા ઓવરલેપિંગ ઝોનને અથડામણ બિંદુ તરીકે ગણવું અમારા પક્ષે અવિવેકી રહેશે. આવા સંજોગોમાં, અદાલતે સુમેળભર્યો અભિગમ અપનાવવો પડે છે અને આત્યંતિક કિસ્સાઓમાં સમાન કાયદાકીય મૂળ ધરાવતી વિવિધ જોગવાઈઓમાંથી વહેતી અસંગત જોગવાઈઓ સાથે સમાધાન કરવા માટે "વાંચન નીચે" સિદ્ધાંત લાગુ કરવો પડે છે. કેરળ સહકારી મંડળીઓના નિયમો

સરકારને સમાજના અમુક વર્ગોમાં રોજગાર માટે લાયકાત પૂરી પાડવા માટે નિયમો બનાવવાની સત્તા આપે છે.આ જ કાયદાની કલમ ૮૦ની પેટા કલમ (૩) સરકારને લાયકાત, મહેનતાણું અને સેવાની અન્ય શરતોનું નિયમન કરવા માટે નિયમો બનાવવાની મંજૂરી આપે છે.કલમ ૮૦ (૩) હેઠળ બનાવવામાં આવેલા નિયમો આમ કલમ ૮૦ (૧) માં નિર્દિષ્ટ વિવિધ વર્ગના સમાજોના અધિકારીઓ અને સેવકોની સેવાની શરતોને લગતી વિગતવાર શરતોને સંબોધવા માટે છે.

૨૫. વધુમાં, સત્તાવાળાઓ સમયાંતરે પરિપત્રો અને જી. ઓ. બહાર પાડીને સમાજના ચોક્કસ વર્ગ માટે ચોક્કસ સ્તરે લાયકાત માપદંડ સાથે કામ કરી રહ્યા છે અને અમારા મતે આવા અમલીકરણ માપદંડોએ વહીવટી સ્તરે ઉપયોગના આધારે અમલીકરણનો દરજ્જો પ્રાપ્ત કર્યો છે.૧૯૮૨ની સૂચના કોઈપણ અનુગામી સરકારી કાર્યવાહી અથવા ન્યાયિક આદેશ દ્વારા અમાન્ય કરવામાં આવી નથી.તે બાબતમાં અમારા ધ્યાનમાં કંઈ જ લાવવામાં આવ્યું નથી.સત્તાવાળાઓએ સહકારી બેંકોમાં કારકુન/કેશિયરની જગ્યાઓ કાયદાની કલમ ૮૦ (૩) હેઠળ વિવિધ સ્વરૂપોમાં બનાવેલા સાધનોને આધિન કરવા માટે કોતરેલી હોવાનું જણાય છે, જ્યારે નિયમ ૧૮૬ સામાન્ય રીતે લાગુ પડે છે.૧૯૮૮ના નિયમો માત્ર સહકારી બેંકો સાથે સંબંધિત છે અને આવા નિયમો બનાવવા માટે સત્તાનો સ્ત્રોત ૧૯૬૮ના કાયદાની કલમ ૮૦ (૩) હોવાનું જણાય છે. આમ, આવી વિશેષ શ્રેણીના સંદર્ભમાં, કાયદાની કલમ ૮૦ (૩) હેઠળ

બનાવેલા નિયમો પ્રચલિત હોવા જોઈએ.

૨૬. આ સંજોગોમાં, અમારા મતે, જો કાયદાકીય રીતે નિર્ધારિત પાત્રતા માપદંડથી અલગ પાત્રતા માપદંડ પ્રદાન કરતી જાહેરાત કરવામાં આવે, તો આવા પાત્રતા માપદંડની કાયદેસરતાને પડકારવા માટે ઉમેદવારો માટે તે ખુલ્લું રહેશે.અમને નથી લાગતું કે આ કેસના વિચિત્ર સંજોગોમાં કે. પી. એસ. સી. દ્વારા લઘુત્તમ પાત્રતા માપદંડ તરીકે લાયકાત સૂચવવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી જે કાયદા દ્વારા નિર્ધારિત કરતાં વધુ છે.જ્યારે કે એ વાત સાચી છે કે કોઈ પણ ઉમેદવારોએ જાહેરાતમાં નિર્ધારિત લાયકાતની શરતના કાયદેસરતાને પડકાર્યો નથી, ત્યારે મોટાભાગના લોકો રોજગાર જાહેરનામાના પ્રકાશનની નજીકમાં આ અદાલતમાં આવ્યા છે.કોઓર્ડિનેટ બેન્ચના ચુકાદાનો નિર્ણય અમારી સમક્ષ રજૂ કરાયેલા મુદ્દાઓ પર કરવામાં આવ્યો નથી.ન તો કોઓર્ડિનેટ બેન્ચને કુલ બેન્ચ નિર્ણયમાં સમાવિષ્ટ તર્કમાંથી પસાર થવાનો ફાયદો થયો હતો, જોકે કોઓર્ડિનેટ બેન્ચ દ્વારા ઉપરોક્ત ચુકાદો આપવામાં આવે તે પહેલાં, કુલ બેન્ચનો નિર્ણય આપવામાં આવ્યો હતો.આ કારણોસર, અમારા મતે, જ્યાં સુધી કાર્યવાહીના વર્તમાન સમૂહની વાત છે ત્યાં સુધી કોઓર્ડિનેટ બેન્ચનો નિર્ણય બંધનકર્તા પૂર્વવર્તી નહીં બને.આ સંજોગોમાં અમે પંચની પાંચ અપીલને નકારી કાઢીએ છીએ.૨૨ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૩ ના રોજ રીટ પીટીશન (સિ) નં.૨૧૦૭૩/૨૦૧૧ માં ટ્રાન્સફર્ડ કેસ (સિવિલ) નં.૬૦/૨૦૧૪ – કેરળ પબ્લિક સર્વિસ કમિશન

વિરુદ્ધ યેસુદાસ અને અન્ય કેસના ચુકાદા સામે કમિશન દ્વારા કેરળ હાઈકોર્ટ સમક્ષ દાખલ કરાયેલ રિટ અપીલ નં.૮૬૫/૨૦૧૩ પણ ફગાવી દેવામાં આવે છે.બે ઇન્ટરલોક્યુટરી અરજીઓ, આઈ.એ. નં.૨/૨૦૧૨ અને આઈ.એ. નં.૮૨૮૫૧/૨૦૨૧ માં સૂચનાઓ જારી કરવામાં આવી ન હતી.

૨૭. પરિશિષ્ટ “બી” થી આઈ.એ. નં.૨/૨૦૧૨ સુધી, અમને જાણવા મળ્યું છે કે અરજદારોની નિમણૂકના સંદર્ભમાં વધુ પગલાં લેવા માટે, કમિશન એસ. એલ. પી. (સી.સી.) નં. ૧૭૧૮૨/૨૦૦૮ (હવે સિવિલ અપીલ નં. ૧૮૦૨/૨૦૧૦) ની સ્થિતિની રાહ જોઈ રહ્યું હતું.આઈ. એ. નં.૮૨૮૫૧/૨૦૨૧ માં પણ, મધ્યસ્થી કરવાનો ઇરાદો ધરાવતા લોકો અપીલના મુખ્ય સમૂહમાં પ્રતિવાદી ઉમેદવારોના વલણને ટેકો આપવાનો પ્રયાસ કરે છે.અમે આ તબક્કે નોટિસ જારી કરવાની જરૂર ગણાવી ન હતી કારણ કે આ વચગાળાની અરજીઓમાં અરજદારો મુખ્યત્વે પાંચ અપીલના મુખ્ય સમૂહમાં પ્રતિવાદીઓ/રિટ અરજદારોને ટેકો આપી રહ્યા છે.જેમ કે અમે પ્રતિવાદી ઉમેદવારોના વલણને જાળવી રાખ્યું છે, અમને નથી લાગતું કે તેમનો હસ્તક્ષેપ જરૂરી છે.હસ્તક્ષેપ માટે આ અરજદારોની પસંદગી પ્રક્રિયામાં કામગીરી અથવા સ્થિતિના આધારે જાહેર સેવા આયોગ દ્વારા યોગ્ય પગલાં લેવામાં આવશે.જ્યાં સુધી સિવિલ અપીલ નં. ૧૮૦૫/૨૦૧૦ માં પ્રતિવાદી નં. ૨ (એટલે કે નં. ૮૪૩૪૦/૨૦૨૧) દ્વારા લાવવામાં આવેલા આઈ.એ.નો સંબંધ છે, અમને

જાણવા મળ્યું છે કે તેમણે એક અલગ પસંદગી પ્રક્રિયામાં ભાગ લીધો છે અને ૬ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૨ ના રોજ કમિશનની સલાહના આધારે જિલ્લા સહકારી બેંકમાં વર્ગ ૪ કર્મચારી તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. ૫ જૂન, ૨૦૧૭ના આદેશ દ્વારા તેમને કારકુનના પદ પર બઢતી આપવામાં આવી છે. તેમના આઈ. એ. માં વિનંતી કરવામાં આવી છે કે તેઓ તે ક્ષમતામાં કામ કરવાનું ચાલુ રાખે છે. તેમણે સંબંધિત બાબતોની અપીલના વર્તમાન સમૂહની વિષયવસ્તુ કરતાં અલગ કારકિર્દીનો માર્ગ પસંદ કર્યો હોવાથી, તેમની બઢતીને વિલંબિત કરીને તેમને કોઈ રાહત આપી શકાતી નથી. આ અરજી નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

૨૮. અન્ય તમામ જોડાયેલી અરજીઓનો નિકાલ કરવામાં આવશે.

૨૯. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ કરવામાં આવશે નહીં.

અરજીઓ ફગાવી દેવામાં આવે છે.

*This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.